

Motion till riksdagen 2017/18:2551

av **Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M)**

Upphandling av livsmedel

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta till vara kunskap, teknik och innovation för den goda affären inom offentlig upphandling inom livsmedel, miljö och hållbarhet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta till vara kunskap, teknik och innovation för den goda affären inom offentlig upphandling för att Sverige ska kunna vara en spelare på den internationella marknaden inom livsmedel, miljö och hållbarhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta till vara kunskap, teknik och innovation för svensk konkurrenskraft inom livsmedel, miljö och hållbarhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Maten som produceras i Sverige, både ekologisk och konventionell, har relativt sett en mindre miljö- och klimatpåverkan än importerad mat. Dessutom är det viktigt att poängtera att Sverige har ett av världens högsta djurskydd, vilket vi ska vara stolta över och värna. Mat som producerats i Sverige är i många hänseenden bättre ur såväl miljö- och klimatsynpunkt som ur djurskyddssynpunkt än importerad mat. Dessutom innebär import av mat ett utsläpp vid transport, jämfört med närodlat, vilket också måste tas med i beräkningen. Livsmedelsindustrin är en sektor med stor potential och är den fjärde största industrin i Sverige och därför är den mycket viktig för jobb och tillväxt i hela landet. Årligen upphandlas produkter och tjänster inom den offentliga sektorn för belopp på minst 600 miljarder kronor. Även summan 800 miljarder nämns, och enligt utsagor tros vi närma oss inköp för uppåt 1 000 miljarder. Det är stora belopp som omsätts, och därmed är det viktigt att vi har en upphandlingsprocess som innebär att det köps in bra produkter och till rätt pris.

Mat är en framtidsfråga och det görs många inköp inom den offentliga sektorn. När det gäller frågan om kvalitet och miljö i våra skolkök och livsmedelsinköp till äldreomsorgen och sjukvården så står ekologiska livsmedel högt upp på agendan. I ett vidare

perspektiv så ligger det i svenskt intresse att hitta lösningar som inte fastnar vid ett begrepp som begränsar möjligheter framåt. Sverige behöver ta höjd för att ha mål med hög avkastning och god kvalitet på produkterna som köps.

Det finns från många håll idag en övertro på och en missriktad bild kring ekologisk mat i vårt land. Att ekologiska odlingar och maten därifrån skulle vara mer klimatsmart och bättre stämmer inte alla gånger. Uppskattningsvis är 50 procent av den ekologiska maten vi äter i Sverige importerad. Det kan med andra ord innebära att till exempel det ekologiska importerade köttet kommer från ett djur som fötts upp under sämre förhållanden än i Sverige, samtidigt som miljö- och klimateffekterna oftast också är tveksamma. Därför är valet mellan ekologiskt och konventionellt producerad mat inte helt enkelt. Ibland är det märkligt att kommuner prioriterar ekologisk mat inom ramen för upphandlingsprocessen, då det kan ses som en lyx som är få förunnad. Syftet med jordbruk är rimligen att producera mat med god kvalitet som är klimatsmart och inte bidrar till ökad miljöförstöring. I Sverige har vi sedan länge tagit fram medel för att kunna optimera skördar och få god kvalitet, och få, om någon, lantbrukare vill heller använda mer åkermark än vad som krävs för att få fram kvalitativa och kostnads-effektiva produkter.

Vidare är det viktigt att det finns ett miljö- och hållbarhetstänkande så att mark inte dräneras på näring som i sin tur kan återskapa problem med insekter och svampsjukdomar. Det pågår redan sådant arbete, och det är av intresse för Sverige och världen att ta vara på forskning och teknik som finns. Därför är det viktigt att man tittar brett på tillämpning i en bredare aspekt än endast ekologisk odling. Enligt Institutet för Livsmedel och Bioteknik AB finns det i dag intressanta lösningar som innebär att det går att få ner CO₂-evk/kg lägre än vid ekologisk odling, genom att man får ut högre skördar per hektar.

Biologisk behandling av utsäde i stället för kemisk är en annan aspekt tillsammans med att mätbara resthalter av växtskyddsmedel är mindre än 10 ppb, som är nivån för barnmatsprodukter enligt nuvarande EU-krav. Nivån innebär att det inte längre kan påvisas eller mätas upp halter av kemikalier. Krav som ger svar på såväl synlig som osynlig kvalitet, och som är relevanta för produkten och dess användning, blir därför viktiga faktorer för inköp i offentlig sektor. Det är krav som är förenliga med öppenhet och ett objektivt upphandlingsförfarande och som gör Sverige till en spelare internationellt.

Ny teknik och innovation utvecklar bra metoder för att behålla avkastning och ändå minimera resthalter och växtsjukdomar utan att minska skördar och lever därmed upp till grön kvalitet. Därmed är också nya intressanta angreppssätt viktiga för Sverige som matland i konkurrens med andra länder. Sverige måste ta till vara kunskap, teknik och innovation för den goda affären inom offentlig upphandling inom livsmedel, miljö och hållbarhet. Inte minst för att kunna skapa nya arbeten och företag inom de gröna näringarna.

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Mats Green (M)

Betty Malmberg (M)

Thomas Finnborg (M)